

KAPITEL 11

Ett vittnesbörd mer kraftfullt än synen

För inte så länge sedan frågade en nyligen hemvänd missionär oss vad det innebär att apostlar är ”särskilda vittnen om Kristi namn i hela världen” (L&F 107:23) och att de sjuttio är ”särskilda vittnen ... i hela världen” (L&F 107:25). ”Betyder det att de har sett Frälsaren?” frågade han vördnadsfullt. Jag svarade: ”Tja, det kan det betyda. Men jag tycker också om det jag en gång hörde president Harold B. Lee säga: ’Jag vet genom ett vittnesbörd mer kraftfullt än synen att Jesus är Kristus.’” Sedan pratade vi om det vittnesbörd som är mer kraftfullt än synen. Här följer en berättelse om en annan ung missionär som fick veta hurdant ett sådant vittnesbörd är.

Men först detta: På en rodeo, när den som ska rida en tjur precis ska sänkas ner på det frustande djurets darrande och spända rygg – det djur som står redo att rasa och försöka kasta av honom så fort en liten lucka öppnas – ropar en rodeoarbetare troligen till ryttaren: ”Cowboy UP!” Ryttaren sätter sig sedan ned med en duns, luckan öppnas, djuret sparkar och hoppar runt arenan, och ryttaren kan mycket väl kastas av så att han flyger all världens väg.

När vi besökte en mission på Nya Zeeland berättade missionspresidenten för oss om en äldste från Wyoming som hade haft det mycket svårt under sina första månader på missionen. Han var en lång, stark och trevlig ung man från en bondgård/ranch. Men att interagera hela dagen med totala främlingar i ett främmande land visade sig vara svårare än han någonsin hade tänkt sig – och mer än han kände att han klarade av. Efter att om och om igen ha försökt ta itu med sitt dagliga arbete sa han till slut till missionspresidenten att han helt enkelt inte kunde utföra missionsarbete och att han behövde åka hem.

Missionspresidenten gav honom kärleksfulla, förstående och uppmuntrande råd i flera veckor. Men en dag dök äldsten upp på missionshemmet med sin kamrat – och med packade resväskor. Efter en sista intervju ringde missionspresidenten missionärens stavsresident, ordnade med flygbiljett och ringde sedan hans föräldrar. När han hade pappan på tråden sa missionspresidenten: ”Din son behöver prata med dig.”

Presidenten stannade kvar medan far och son pratade. Konversationen var mer eller mindre denna: ”Pappa, jag är så jätteledsen! Jag vet hur viktig min mission är för dig, för mig och för hela familjen. Men jag kan inte göra det. Jag kan bara inte.” Missionären lyssnade med tårar i ögonen en stund medan hans pappa sa kärleksfulla ord. Men sedan flög missionärens ögon upp och han såg totalt överraskad ut. Han tog luren från örat, tittade på den en stund, och lade sedan på med ett chockat uttryck i ansiktet.

”Vad sa han, äldste?” frågade missionspresidenten. ”Han lade inte bara på, väl?”

”Nej.”

”Nå, så vad sa han då?” ”Han sa: ’Cowboy UP!’” [Tuffa till dig, ö.a.]

”Cowboy up? Vad i all sin dar betyder DET?”

Äldsten tittade tankfullt på golvet. ”Det betyder att jag stannar.”

Strax efter att vi hade hört den här berättelsen träffade vi missionären, som vid det laget närmade sig slutet av sin mission. Han hade arbetat mycket flitigt och vuxit tills han nu var ett utomordentligt exempel på både hängivenhet och färdighet för de andra missionärerna och var en mogen människa med både andligt och intellektuellt djup. Vi frågade honom om ”cowboy up”-historien var sann. Han log fåraktigt och sa: ”Ja, den är sann.”

Vad förstod och förkroppsligade den här unge mannen nu som han inte förstod, och inte kunde ha förstått, flera månader tidigare när han ville åka hem? Genom att stanna, tjäna och sträcka sig upptäckte han gradvis sin egen version av det vittnesbörd som är mer kraftfullt än synen. Liksom handkärreptionjärerna lärde han känna Gud i sin största nöd. Han lärde sig hur det är att förflytta sig från oskyldig enkelhet genom krävande komplexitet till enkelheten på ”andra sidan”. Vi kunde se i hans ansikte att han hade lutrats och renats.

Det vittnesbörd som är mer kraftfullt än synen gäller särskilt den roll som praktiska, krävande upplevelser spelar i att utveckla ett vittnesbörd om att man känner Frälsaren. Det är en sak att *känna till* honom eller ens att se honom – men en helt annan att *känna* honom. Och detta högre sätt att ”känna” kommer vanligtvis *efter* komplexitet. Ofta kommer det *på grund av* komplexiteten. Aposteln Paulus livsberättelse illustrerar tydligt vad detta innebär.

När Paulus deltog i förföljelsen av de tidiga kristna reste han på vägen till Damaskus när ”ett ljus från himlen [plötsligt strålade] omkring honom. Och han föll till marken och hörde en röst som sade till honom: ”Saul, Saul, varför förföljer du mig?” Då frågade han: ”Vem är du, Herre?” Rösten svarade: ”Jag är Jesus, den du förföljer” (Apg. 9:3–5).

Paulus såg Kristus, eller åtminstone det ljus i vilket Kristus stod, och Paulus hörde hans röst – han samtalade enskilt, högt, med honom. Men ”kände” Paulus honom eftersom han såg och hörde honom tydligt? Tvärtom – han frågade: ”Vem är du, Herre?” Paulus darrade och frågade förvånat vad Frälsaren ville att han skulle göra (se Acts 9:6 i King James Bible).

När Paulus stapplade upp upptäckte han att han hade drabbats av en blindhet som skulle vara i tre dagar. Men Herren berättade hur han kunde hitta Ananias, som skulle bota honom. Detta var början på Paulus trosresa, men han behövde bli blind för att kunna se. Man måste inte se för att kunna tro – man måste tro för att kunna se. Detta var också bara början av Paulus möte med komplexitet, för Herren skulle nu visa Paulus ”hur mycket han måste lida för mitt namns skull” (Apg. 9:16).

Sedan döptes Paulus och började villigt, ja, till och med ivrigt, det missionsarbete som skulle komma att vara allt för honom i resten av hans liv. Därför vakade Herren över honom från det ögonblick då han började predika om den korsfäste Kristus: ”Saulus fick allt större kraft” (Apg. 9:22). Men under de följande åren skulle Paulus komma att plågas, om och om igen, av det han kom att kalla sitt ”lidande för evangeliet” (2 Tim. 1:8). Flera gånger led han skeppsbrott. Han sattes i fängelse och förföljdes när han arbetade för att bygga upp små kämpande grenar i kyrkan över hela Medelhavsregionen.

Allt eftersom dessa former av komplexitet tillväxte kom Paulus så småningom att glädja sig i sina lidanden (se Rom. 5:3). Han lärde sig av sina egna ständiga ansträngningar för Herrens sak att vi kan bli ”Kristi medarvingar, lika visst som vi lider med honom” (Rom. 8:17). Paulus led för honom, med honom, när han utförde hans verk och gjorde uppoffringar för sina missionärskamrater och de tidiga heliga, och led ständigt med dem i deras lidanden.

Och han var inte grinig över att leva ett så slitsamt liv. Snarare uppmjukades hans hjärta av hans prövningar och hans medkänsla för andra heliga i deras lidanden så att han kände den lugna kärlek som goda missionärer ofta känner till kyrkans medlemmar: ”Vi [uppträdde] kärleksfullt ibland er. Som när en mor sköter om sina barn ville vi i ömhet ge er inte bara Guds evangelium utan också våra egna liv, eftersom ni hade blivit så kära för oss” (2 Tess. 2:7–8).

Efter att i årtal ha genomlevt dessa obevekliga men på något sätt ändå härliga prövningar kom Paulus till Areopagen i Aten – en samlingsplats som verkar vara den ursprungliga och forntida versionen av Facebook: ”Alla atenarna liksom utlänningarna där ägnade nämligen all sin tid åt att tala om och lyssna till det som var senaste nytt” (Apg. 17:21).

När Paulus sedan i detta forntidens centrum för demokrati och filosofi talade till de människor som älskade att debattera bara för sakens skull berättade han för dem att han nyss hade gått förbi ett monument de hade rest till en okänd gud – och nu ville han ge dem sitt personliga vittnesbörd om Kristus, för han ”kände” nu den okände Guden: ”Atenare! ... [Jag såg] ett altare med inskriften: ÅT EN OKÄND GUD. *Det ni tillber utan att känna, det förkunnar jag nu för er*” (Apg. 17:22–23; betoning tillagd).

Paulus berättade sedan att himlens och jordens sanne Gud hade ”skapat världen och allt som finns i den” och tillade att män och kvinnor ”kunde söka Gud ... och kanske treva sig fram och finna honom”, för han är ”inte långt borta från någon enda av oss”. Som vissa grekiska poeter hade sagt: ”Vi är av hans släkt” (Apg. 17:24, 27–28).

Hur kunde Paulus ”känna” Gud så här väl nu, på ett sätt han helt enkelt inte kände eller kunde ha känt honom när han såg och hörde den slående synen många år tidigare på vägen till Damaskus? Han besvarade frågan när han talade om ”Jesus, min Herre. *För hans skull har jag förlorat allt ... för att ... lära känna Kristus och ... dela hans lidanden*” (Fil. 3:8, 10; betoning tillagd).

Liksom de överlevande handkärrepionjärerna kom Paulus att lära känna Gud i sin största nöd. Han fick betala ett så högt pris att det ibland kan ha känts som en börda snarare än ett privilegium. Paulus lärde känna honom väl genom att under en livstid ”dela hans lidanden”. För ”hur kan en människa känna den mästare som hon inte har tjänat ... och [som] är långt borta från hennes hjärtas tankar och avsikter” (Mosiah 5:13)? Paulus kände sin Mästare tack vare det han lärt sig av att ge honom sitt hjärta och sitt liv. Detta var det vittnesbörd som är mer kraftfullt än synen.

Berättelsen om Joseph Smiths liv visar en liknande bana. Josephs ursprungliga anledning till att gå ut i lunden var hans angelägna personliga längtan efter egen förlåtelse och frälsning. De stridigheter han upplevde bland de religiösa samfundet i Palmyra oroade honom framför allt på grund av hur de påverkade hans eget sökande, inte för att han vid 14 års ålder oroade sig för kristenhetens historiska tillstånd på makronivå. ”Korruptionen och förvirringen i kyrkorna verkade stå i vägen för hans egen frälsning.”⁷² Så när han senare skrev om sin första syn ”förklarade [han den] på det sätt han först måste ha förstått den, som en personlig omvändelse. ... Det var det budskap om förlåtelse och återlösning han ville få höra.”⁷³ Och ”under de år som följde på hans första syn ... sa Joseph inte så mycket om sin andliga utveckling. Han hade ingen känsla av att ha en mission, ingen växande profetisk identitet.”⁷⁴

Hans oro för sin personliga ställning inför Herren var också det som motiverade hans avgörande bön 1823 – den som besvarades av att Moroni uppenbarade sig i Josephs sovrum. Men Moronis förbluffande specifika budskap hade en mycket större innebörd – att ”Gud hade ett verk för mig att utföra och att mitt namn skulle hållas för gott och ont bland alla nationer”.⁷⁵ Trots att det här budskapet ”ryckte bort Joseph” från att enbart tänka på sin personliga omvändelse⁷⁶, var det inte förrän han skrev sina senare redogörelse för den första synen 1835 och 1838 som han förstod så pass mycket att hans beskrivning av synen helt bytte fokus från hans ”egen frälsning” till ”inledningen av en ny tidsperiod i [den religiösa] historien”.⁷⁷

Denna naturliga utveckling av Josephs egen insikt i vem han var – och vem Gud ansåg att han var – illustrerar det naturliga sätt på vilket Joseph behövde växa genom faktiska upplevelser för att förstå vad hans syn av Gud verkligen innebar.

Liksom Paulus kom Joseph Smith att lära känna Gud bäst i sin största nöd – vilket kan ses i många plågsamma men andligt förfinade upplevelser. Några månader efter att kyrkan organiserades år 1830, till exempel, utstod Joseph Smith och Oliver Cowdery flertalet personliga påhopp och juridiska utmaningar i området mellan Harmony, Pennsylvania och

Colesville, New York. När de flydde från en pöbelhop var de tvungna att springa hela natten genom ett skogbevuxet och lerigt område. Vid ett tillfälle ”var Oliver utmattad och Joseph nästan bar honom genom lera och vatten”. När gryningen närmade sig utropade den utpumpade Oliver: ”Hur länge, broder Joseph, måste vi uthärda detta?” Men ”det var just då som Petrus, Jakob och Johannes kom till dem” för att återställa det melkisedekska prästadömet och ”ordinerade dem till apostlaskapet”.⁷⁸

År 1832 var Joseph i Kirtland och kände sig sliten och kluven när han försökte leda Herrens folk långt borta i Missouri och samtidigt i Ohio. Efter att han obarmhärtigt rullats i tjära och fjädrar flydde han från Kirtland till Missouri, bara för att där upptäcka att några av de följare han litade mest på grälade och utmanade honom. På returrejan till Kirtland bröt Josephs kamrat Newel K. Whitney benet i en olycka med en skenande diligens. Joseph skickade Sidney Rigdon till Ohio och hjälpte Newel att återhämta sig, och fick själv en kraftig matförgiftning som lade honom för ankare i en månad. Han nådde till slut Kirtland bara för att där finna problem med Sidney Rigdon, hans rådgivare i första presidentskapet. Joseph kallade det en period av ”lidande och stora prövningar”.⁷⁹

Men under den här svåra tiden tog Joseph emot kapitel 76, 84, 88, och 93 i Läran och förbunden – fyra av återställensens djupaste doktrinära uppenbarelser, som alla handlade om upphöjelse. Detta himmelska utgjutande innefattade hans syn av det celestialet riket och de tre härlighetsgraderna, samt läran om det högre och det lägre prästadömet och om att ta emot ”gudaktighetens kraft” i tempel, fyra år innan templet i Kirtland invigdes. Snarare än att motgångar blockerade hans åtkomst till det himmelska, ”antyder skiftet från tillrättavisning till vision den lättnad Joseph Smith fann i att begrunda evigheten. När påfrestningen av att leda Sion blev för stor återställde visioner hans styrka.”⁸⁰

Sex år senare satt Joseph i Libertyfängelset. Han hade varit åtskild från kyrkans medlemmar i fem månader och kände sig totalt uppgiven. Hans brev till de heliga visar hans frustration och hans vädjanden till Gud angående de fruktansvärda förföljelserna i Missouri: ”Ja, o Herre, hur länge ska de lida dessa oförrätter och olagliga förtryck[?] ... Låt ditt gömställe inte längre döljas. ... Låt din vrede upptändas mot våra fiender. ... Kom ihåg dina heliga som lider” (L&F 121:3–6).

De följande meningarna i Josephs långa brev står inte med i Läran och förbunden., även om andra utdrag ur detta brev utgör texten i kapitel 121 till och med 123. Brevets fullständiga text visar oss en gradvis men total förändring i Josephs inställning – efter att han uttröttats av sin förtvivlan och innan uppenbarelserna i kapitel 121 fortsätter. När han har ventilerat sin förståeliga vrede i dessa första verser i kapitel 121 tar han en paus. Sedan beskriver han i sitt brev att han fått ”vänliga och tröstande” brev från Emma och andra vänner. Breven var ”lika välgörande för våra själar som mild luft, men vår glädje blandades med sorg på grund av de fattiga och svårt kränkta heligas lidanden”.

Våra ”ögon var en springbrunn av tårar. Ingen som inte utan skäl och grund har omgivits av fängelsemurar har någon aning om hur ljuv en väns röst är. Ett vänskapsbevis ... väcker alla välvilliga känslor” ur det förflutna till liv och ... ”hugger tag i nuet med blixstens iver”. Det ”griper efter framtiden med en tigers häftighet” tills ”slutligen all fiendskap, all illvilja, allt hat och alla gångna meningsskiljaktigheter, missförstånd och all misskötsel ligger dräpta vid hoppets segerrika fötter, och när hjärtat är tillräckligt botfärdigt smyger inspirationens röst in och viskar”⁸¹ – och sedan skriver han i brevet exakt det som Herren sa till honom i det ögonblicket, som vi nu finner i Läran och förbunden 121:7: ”*Min son, frid vare med din själ.*

Dina motgångar och dina lidanden ska endast vara ett ögonblick” (betoning tillagd). Herren fortsätter: ”Vet, min son, att allt detta ska ge dig erfarenhet och tjäna dig till godo” (L&F 122:7). Under återställsens tidiga år kallade Gud Joseph ”*min tjänare*” (L&F 1:17, betoning tillagd). När Joseph hade mognat genom turbulenta men även ibland storslagna årtal av upplevelser som de nyss omnämnda kallade Gud honom och hans medarbetare inte ”tjänare” utan ”*mina vänner*” (L&F 88:62; betoning tillagd). Joseph visste troligen då det Herren hade sagt på andra ställen: ”Jag kallar er inte längre tjänare, för tjänaren inte vet vad hans herre gör. Jag kallar er vänner, för jag har låtit er veta allt som jag hört av min Far” (Joh. 15:15). Sedan tog Joseph ett steg till mot att känna Herren fullständigt, då Herren under hans stora nöd i Libertyfängelset kallade honom ”*min son*” (L&F 121:7; betoning tillagd). Han hade stegvis vuxit från tjänare till vän till son. Liksom Paulus betalade Joseph priset för att känna Herren så fullständigt som möjligt när han led med och för honom och delade Kristi lidanden. Vad lärde sig Joseph i ”fängelsetemplet” i Liberty som han inte visste och inte kunde ha vetat den där vårdagen 1820 i lunden? Rad på rad, motstånd på motstånd var det erfarenhetens vittnesbörd – det vittnesbörd som är mer kraftfullt än synen.